

'నువ్వు ఆడ దానివి కాదు...'

'ఆడదాన్ని కాకపోతే నాలో ఇన్నాళ్లూ కాపురం ఎలా చేశారు?'

'నువ్వు వట్టి గొడాలివి...'

'గొడొళ్లు అయితే ఆడవాళ్ళు కారా?'

'పిల్లల్ని కనందీ ఒక ఆడదేనా...?'

'దానికి నన్నేం చెయ్య మంటారు? నాలో ఏ లోపం లేదని లేడీ డాక్టర్ చెప్పిందిగా?'

'ఏ లోపం లేకపోతే పిల్లలు పుట్టాలిగా...'

'మిమ్మల్ని పరీక్షించిన డాక్టరు పిల్లలు పుట్టకపోదానికి లోపం మీ లోనే వుందని చెప్పాడుగా... మరి పోయారా?'

'సాన్సెప్స్! వాడో బోడి డాక్టరు- వాడో చెప్పటమూను- వెధ వని చెప్పతీసుకుని కొట్టాలి! మొగాళ్లో లోపం వుంటం ఏంటి- ఎక్కడైనా వుంటుందా అలా...?'

'నమ్మకపోతే మానెయ్యండి- నన్నేం చెయ్యమంటారు? నాలో ఏం లోపం లేదని లేడీ డాక్టర్ చెప్తుంటే...?'

'నాకదంతా తెలీదు. కాపరాని కొచ్చి బదేళ్లయింది. ఇంతవరకు పిల్లలు పుట్టలేదు. మా అన్నయ్య అందరికీ పెళ్ళయిన ఏడాది నుంచే

పిల్లలు పుట్టుకొచ్చారు చూట్టం లేదా? అందరి ముందు నాకు తలవంపులుగా వుంది. నారసుల్లేక పోతే నా ఆస్తి అంతా ఇతరుల సొంబయిపోతుంది. నాకు పున్నాను వరకం తప్పదు...'

'పోనీ ఎవర్నన్నా పెంచుకుందా మంది.'

'ఛీ! ముదనవ్వువుదానా! సిగ్గు శరం లేనిదానా...'

'ఇందులో సిగ్గు పడేదేముం దంఁడీ? పిల్లలేకపోతే ఎవర్నయినా పెంచుకోటం లోకంలో వున్న పద్ధ తేగా?'

'దరిద్రపు ముండా! నన్ను అవ మానిస్తున్నావంటే? నేను మగాణ్ణి కాదంటే? నాకు మగతనం లేదంటే గొడాలు ముండా? నీ చచ్చు సలహాలు నాకేమీ అక్క ర్లేదు. మా వంశంలో ఇంతవరకు పిల్లల్ని పెంచుకునే గతి ఎవరికీ పట్టలేదు. పిల్లలు పుట్టకపోతే ఇంకో పెళ్ళి- ఇంకో పెళ్ళి- అలా ఎన్ని పెళ్ళిళ్ళయినా చేసుకుంటారు. నాకేం ఖర్మ పట్టింది, పిల్లలు పుట్టకపోయినా నిన్నే పట్టుకుని వేళ్లాడుతూ, పరాయి పిల్లల్ని పెంచుకోదానికి? ఇదిగో విజయా! నిన్ను వదిలేసి మరో పెళ్ళి చేసుకో దానికి నిర్ణయించుకున్నాను. నువ్వు తక్షణమే మీ పుట్టింటికి వెళ్ళిపో' అంటూ చరచరా వెళ్ళిపోయాడు రంగనాథం.

తనకు పక్కనే పిడుగుపడ్డట్టుని పించింది విజయకు అనుకోని ఈ విషత్తుకు. రాతంతా ఏడుస్తూనే కూర్చుంది. ఆమెకు ఏం చేయ దానికి పాలుపోలేదు.

తండ్రి తన చిన్నతనంలోనే పోయాడు. అమ్మే అన్నయ్యను, తనను పెంచిపెద్దచేసింది. వున్న పాలం కాస్త అన్నయ్య చదువుకి,

అన్నయ్య

తన పెళ్ళికి అయిపోయింది. అన్నయ్య పెళ్ళయ్యాక ఉద్యోగం కోసం దూరం ఊళ్ళకు వెళ్ళిపోయాడు. పెద్దతనంలో అమ్మను యేమీ పట్టించుకోడం లేదు. అప్పట్నుంచి అమ్మ తను ఒక గదిలో వుంటూ, మిగతా ఇల్లంతా అద్దెకిచ్చేసి, ఆ అద్దె డబ్బులతో కాలం గడుపుతోంది. అలాంటి పరిస్థితిలో తను వెళ్ళి అమ్మకు గుదిబండలా ఎలా తయారవ్వాలి? తన్ను మొగుడొదిలేశాడంటే విజంగా అమ్మ గుండె ఆగి పోతుంది.

మొగుడొదిలేసిన ఆడదాన్ని చుట్టసక్కాలు యెంత చిన్నతనంగా చూస్తారు? ఈలోకం యెంత మలకనగా చూస్తుంది? తన తప్పేం లేదన్నా ఏంటారా? యేం చేశావో యేంట్ అందుకే మొగుడు గంటేశాడు అంటారు. ఇప్పుడు ఏంటి దారి?

ఈ అయిదేళ్ళ కాపురంలో తాను పెద్దగా సుఖ పడింది లేకపోయినా - నిదో తిండికి గుడ్డకు లోటు లేకుండా జరిగిపోతోంది. రంగనాథం ఏనాడూ తనను అభిమానంగా చూసింది, ఆదరించింది లేదు. జీవి తంలో సరదా, సంతోషం లేకపోయినా వున్నదాంతోనే ఆమె తృప్తిపడ్డా వుండేది. ఉమ్మడి కుటుంబం ప్రాద్దున్న లేచిందగ్గర్నించి ఇంట్లో నిదో ఒక చాకిరీ చేస్తూ వుండడం- రాత్రి భర్త పక్కలోకి వెళ్ళి, అతనిక్కానాల్సిన సుఖాన్ని ఇవ్వడం- ఇంతే తన బ్రతుకు- దాంతోనే సరిపెట్టుకుం టోంది. ఇప్పుడు తనకు ఈ భాగ్యం కూడా లేకుండా పోయే ట్టుంది- ఈ విషత్తు ఒకటి వచ్చి పడింది- యేంటి చెయ్యటం?

తెల్లారి విజయ మామూలుగా పని చేయడానికి ఇంట్లోకి వెళ్ళింది. అత్త ఆమెను పనిముట్టుకోనివ్వ కుండా చీదరించుకొంది. మామ గారు 'గొడాలిముండా! నువ్వు మా ఇంట్లో వుండడానికి నీల్లేదు పో' అని నోటికి వచ్చినట్టల్లా

ప్రేమజీవ

కాళ్ళలో ఇష్టం వచ్చినట్టట్లా తన్ని గదిలోంచి బయటకు లాగేశాడు- ఆమెకు స్పృహ తప్పింది.

విజయకు తెలివి వచ్చేటప్పటికి అర్థరాత్రి అయిపోయింది. ఇంట్లో అందరు యే ఘోరం జరగట్టుగానే- ఒక ఆడపిల్ల చిత్రహింసలకు గురైందన్న ఆలోచన కూడా లేకుండా యే మాత్రం జాలి, కరుణ, మానవత్వం లేకుండా - సుష్టుగా భోజనాలు చేసి ఎవరి గదుల్లో నాళ్ళు హాయిగా పడుకున్నారు.

ఇదేంటి- తన బ్రతుకు ఎందు

J. V. Prasad

కిట్లా ముక్కలవుతోంది? ఈ లోకంలో నీతి న్యాయం అనేవి ఏకోశానా లేవా? ఒక స్త్రీని తను చెయ్యని నేరానికి ఎందుకిట్లా అందరూ కూడగట్టుకుని శిక్షిస్తున్నారు? తను ఏం తప్ప చేసిందని? పిల్లలు కలక్కపోతే తన తప్పా? భర్త తన లోపాన్ని కప్పి పుచ్చుకుంటూ, తన లోపం ఏమీ లేదన్నట్టుగా మాట్లాడుతూ, లేని లోపాన్ని తనకు ఆపాదిస్తూ తన్ను హింపించడం యేమిటి?

విజయకు దెబ్బలతో వళ్ళంలా పచ్చిపుండు అయింది. మెల్లిగా లేచి తలుపుకు ఆనుకొని కూర్చుంది. ఏమిటి ఈ అన్యాయం? ఏమిటి ఈ అవినీతి? ఏమిటి ఈ అక్రమం? తను చేయని నేరానికి ఈ శిక్ష అనుభవించాల్సిందేనా? తన జీవితం నాశనం అవ్వాలిందేనా? తన బ్రతుకు ఏంకాను? తను ఎక్కడికి వెళ్లాలో? ఎలా జీవి

తనని విడిచిపెట్టే య్యాలి- తను నాల్సింట్లోంచి వెళ్ళి పోవాలి- మొగుడికి ఇంకో పెళ్ళి చేయాలి!

విజయకు అవమానంతో; ఆందోళనతో కళ్ళు తిరిగాయి-

కిందపడిపోబోయింది. ఎలాగో నిలదొక్కుకుని తన గదిలోకి వెళ్ళి పోయి మంచం మీద యేదుస్తూ పడుకుంది. తిండి తిప్పలు లేకుండా అలాగే పడి వుంది.

ఆ రాత్రి రంగనాథం ఇంటికి వచ్చి రాగానే గదిలో విజయను చూసి, 'ఇంకా పోలేదంటే ముందా! నీ సాపేష్టి మొహం నాకు చూపించొద్దన్నాగా...' అంటూ ఆమెను జాబ్బు పట్టుకుని మంచం మీంచి కిందికి లాగి, బూలు

తిట్టాడు. బావగార్లు కూడా ఇష్టం వచ్చినట్టు తిట్టి ఇంట్లోంచి వెళ్ళిపోయారు - తోటికోడళ్ళు యేమీ అనలేక చూస్తూ ఊరకుండి పోయారు.

విజయకు గుండెల్లో బాంబులు ప్రేతనట్టునిపించింది. యేమిటి ఈ మనుష్యులు - అసలు నీళ్ళు మనుషులా రాక్షసులా? ఇన్నాళ్ళూ తనవేత గొడ్డు చాకిరీ చేయించుకొని, పున్నట్టుండి ఇవాళ తనను గొడ్డా అంటు ఇంట్లోంచి వెళ్ళిపోయారా? అందరిదీ ఒకటే మాట - అందరిదీ ఒకటే నిర్ణయం - మొగుడు

వారి? అనురాగం, ఆత్మీయత లేక పోయినా భర్త నీడన తను ఇన్నాళ్ళూ తృప్తిగా కాలం గడుపుతోంది. ఆ నీడ తప్ప తనకు మరో నీడ లేదు. తనకు పిల్లలు పుట్టలేదన్న కారణంగా తనకున్న ఆ ఒక్క నీడ

'ముమ్మాటికి నిజమండీ! ఈ ఒక్క అవకాశం నాకివ్వరూ?'
'సరే. అలాగే మీ ఇంటికి వెళ్ళి ఆ ప్రతం చెయ్యి. అమ్మవారు కళ్ళో కనిపించకపోతే మళ్ళీ నా దగ్గరకు రాకు.'

కూడా లేకుండా పోతోంది - అన్న తలంపు రాగానే ఆమెకు గుండె ఒకసారిగా అగిపోయినట్టునిపించింది.
లేదు... లేద అలా జరగడానికి ఏలేదు ... అలా ఎన్నటికీ జరగడానికి ఏలేదు ... యేమైనా సరే తనకున్న ఆ ఒక్క నీడను కోల్పోడానికి ఏలేదు ... తన బ్రతుకు బండలవ్వడానికి ఏలేదు ... తన బ్రతుకు బజారు పాంపడానికి ఏలేదు ... తన బ్రతుకు నవ్వుల సాలైపోడానికి ఏలేదు ... తన బ్రతుకు అంతమై పోవడానికి ఏలేదు ... యేమైనా సరే ఏళ్ళకు బుద్ధి చెప్పాలి ... తన బ్రతుకుని, సంసారాన్ని కాపాడుకోవాలి ... ఒకటే ఆలోచన ... అదొక్కటే ఆలోచన... విజయకు.

'అలాగేనండీ! నాకు అమ్మవారు సంతాన పరాన్ని ఇస్తుందని నమ్మకంగా వుంది. మీరు నాకొక చిన్న మూట ఇవ్వరూ? ఆ దేవి చలన వల్ల మనకు అమ్మాయి పుడతే 'సంతానలక్ష్మి' అని, అబ్బాయి పుడతే 'సంతాన లక్ష్మి వరప్రసాద్' అని పేరు పెట్టాలి - అలా అని మాటి వ్వండి!'

'అమ్మవారి దయ కరగాలే గానీ తప్పకుండా అలాగే పేరు పెట్టాలే! నువ్వు ఈ రోజే బయలుదేరి వెళ్ళి మీ ఊరికి,' అన్నాడు రంగనాథం.

*** ** **

విజయ ఎంతో దైర్యంతో పుట్టింటికి వచ్చిందే కాని వచ్చినప్పటి నుంచి ఆమెకు మనసులో ఒకటే భయం, ఆందోళన ఆవరించింది - తల్లి బాధపడ్తుందేమోనని ఆమెతో ఏమీ చెప్పలేదు.

రాంబాబు వాళ్ళింట్లో అద్దెకుంటున్నాడు. అతని

మాపిస్తున్న ఆత్మీయతకు మనస్సులో మెచ్చుకోవడమే కాకుండా ఆమెకు కూడా ఎన్నోసార్లు అభినందనలు తెలిపాడు. వాళ్ళిద్దరి మధ్య తొందర లోనే సాన్నిహిత్యం ఏర్పడ్డాయి.

ఒకరోజు రాత్రి - రాంబాబు భోంచేశాక, అతనికి తమలపాకులు రాచి యిచ్చి, అతని పడక్కుర్చీ పక్కగా కూర్చుంది విజయ.

'రాంబాబుగారు! ఒకరి జీవితం నాశనం కాకుండా కాపాడగలడం మీచేతుల్లో వుంటే, మీరు కాపాడతారా?' అని అడిగింది.

'నేనేం అంతటి వాణ్ణి కాను - ఒకవేళ నా వల్ల ఒకరి జీవితం నిలబడుతుందంటే తప్పకుండా తోడ్పడతాను,' జవాబిచ్చాడు రాంబాబు.

'ఆ జీవితం నాదే అయితే?'

'ఆ జీవితం నీదే అయితే ఎంతో సంతోషంగా సహాయం చేస్తాను - అసలంతకీ నీకొచ్చిన కష్టం యేంటి విజయా?'

విజయ కొంత సేపటి వరకు ఏమీ మాట్లాడలేక పోయింది. మనస్సును ఎలాగో బిగపట్టుకొని రాంబాబు కళ్ళల్లోకి చూస్తూ - తన బ్రతుకు గాధ - తన వ్యధామయ గాధ ... అతనికి వివరించి, చివరగా -

'రాంబాబు గారూ! మీరు నాకు ఆ ఒక్క సాయం వెయ్యాలి. అప్పుడే నా బ్రతుకు నిలబడుతుంది. ఇలా అడగడం తప్పితే కావచ్చు. కానీ నా బ్రతుకు బాగుపడ్డానికి మరో మార్గం లేకనే ఇలా అడగాల్సి వచ్చినందుకు నన్ను క్షమించండి,' అంటుంటే ఆమెలో దుఃఖం కట్టలు తెంచుకొని వచ్చి వలవలా ఏడ్చేసింది. రాంబాబు ఆమె కన్నీటిని తుడిచి, ఆత్మీయంగా దగ్గరకు తీసుకొన్నాడు.

**** ** **

విజయ విజయం సాధించింది! - విజయగర్వంతో ఆమె తనవలె పులకరించింది! - విజయోత్సాహంతో ఆమె మనస్సు పురివిప్పి నాట్యం చేసింది!

తను చేసింది తప్పో ఒప్పో అన్న ఆలోచన తనకనవసరం - తనకు తన బ్రతుకు కావాలి - తన బ్రతుకును తాను నిలబెట్టుకోవాలి - కుక్క కాటుకి వెళ్ళ దెప్పే వైద్యం అంటారు - ఇప్పుడు తను ఆ వైద్యమే చేసింది - ముల్లును ముల్లుతోనే తియ్యాలంటారు - మోసాన్ని మోసంతోనే జయించాలంటారు - అవును. విజయే! - తప్పను తప్పతోనే జయించాలి - అలానే జయం చాను కూడా - అనుకుంది విజయ.

తన ఊహల్లో జనించిన సంతానలక్ష్మిని మనస్సులోనే అభినందించుకుంటూ భర్త దగ్గరికెళ్ళడానికి రైలెక్కింది విజయ! ♦

తెల్లారబోతోంది - విజయ మెల్లగా లేచి జాబ్బు ముడిచేసుకుంది. 'యేమండీ! యేమండీ!' అని తలుపు కొట్టింది. కొంత సేపటికి రంగనాథం తలుపు తీశాడు. 'ఏమండీ, మీరు కోరినట్టుగానే వెళ్ళిపోతాను. వెళ్ళబోయే ముందు నాదో చిన్న కోరిక తీర్చండి,' అంది ప్రాధేయపడుతూ.

'యేంటి చెప్పి తగులడు,' అన్నాడు రంగనాథం అయిష్టంగా మొహం పెట్టి.

'కాస్త నన్ను లోపలికి రానివ్వండి, లోపల చెప్తాను,' అంది విజయ మెల్లిగా.

రంగనాథం విసురుగా లోపలికి నడిచాడు.

విజయకు కొండంత బలం వచ్చింది. కళ్ళనీళ్ళు తుడుచుకుని మెల్లిమెల్లిగా అడుగులు వేస్తూ భర్త వెనకాలే లోనికి వెళ్ళింది.

దైర్యం విక్కబట్టుకొని, భర్త మొహం లోకి చూస్తూ మెల్లిగా అంది - 'మా బామ్మకి ఎన్నేళ్ళకీ పిల్లలు పుట్టకపోతే, వెళ్ళాళ్ళు దీక్షగా సంతానలక్ష్మి ప్రతం చేయించారట. ఏవరిరోజున ఉద్యాపన చేసుకొన్న నాటి రాత్రి సంతానలక్ష్మి మా బామ్మ కళ్ళోకి వచ్చి, 'నీకు సంతానం ప్రసాదిస్తున్నాను' అని చెప్పిందట. నెం లోసలే మా బామ్మకు నెంతప్పి మా నాన్న పుట్టాట్ట. దేవి కరుణించకపోతే కళ్ళో కనిపించదట. మీ వల్ల నాక్కూడా పండంటి పిల్లల్ని ప్రసాదించమని, మా వాళ్ళింటికి వెళ్ళి, నేను కూడా దీక్షగా సంతానలక్ష్మి ప్రతం చేస్తానండీ! నాకు ఈ ఒక్క అవకాశం ఇప్పించండి! ఆ అమ్మవారి అమ్మగహం కలిగి, కలలో కనిపించి, సంతానవతి వౌతా నని దీవిస్తే, ఆ దేవి ఆజ్ఞ ప్రకారం మళ్ళీ మీ దగ్గరకు వస్తాను. లేదా మీకు ఈ జన్మలో మళ్ళీ నా మొహం చూపించను,' అని అతన్ని వేడుకొంటూ.

'నువ్వు చెప్పిందంతా నిజమేనంటావా?' అని అడిగాడు రంగనాథం ఆసక్తిగా.

తీర్పు మీదే!
ఈకథలో నాయిక విజయ తన పరిధిలో తన సమస్యకు ఓ పరిష్కారం కనుగొన్నది. ఆమె చర్యని మీరు అభినందిస్తారా? అభిశంసిస్తారా? పాఠకుల అభిప్రాయాల్ని ఆహ్వానిస్తున్నాం. వక్కని అభిప్రాయాలకు అతి వక్కని బహు మతులుంటాయి. పాఠకులు తమ రచనలో పాలు తమ పాస్ పోర్టు నైజా పోల్ లు కూడా పంపగోరతాం.
—విడిటర్

భార్య తొలిమూలు పురిటికని పుట్టింటికి వెళ్ళింది. అందుకని అతనే వంట చేసుకుంటున్నాడు. విజయ వచ్చినప్పట్టింది రాంబాబుతో ఎంతో ఆప్యాయంగా మాట్లాడుతూ కబుర్లు చెపుతోంది.

'రాంబాబుగారూ! మగాళ్ళు మీరేం వంట చేసుకుంటారు? నేనున్నాళ్ళూ నేను చేసి పెడతాను,' అని అతను యెంత వారిందినా వివకుండా అతనికిష్టమైన వంటలన్నీ అడిగి తెలుసుకుని అతనికి నచ్చేట్టుగా వండి పెట్టేది. అతనికి స్వయంగా వడ్డించి, ఎంతో అభిమానం కురిపిస్తూ, బోక్స్ వేసి నవ్విస్తూ, అడిగి అడిగి వడ్డిస్తూ అతనిచేత భోజనం చేయించేది. రాంబాబు విజయ